

Concurs de contes

Presentació de les candidatures

Sant Jordi 2026

leoiosona

Conte número 1. Pseudònim: Leo Messi

En Tomàs no havia tornat al poble des de feia vint anys, i ara tot li semblava més petit: les cases, la plaça, fins i tot la muntanya que de nen li havia semblat inaccessible. L'únic que havia crescut era el silenci. On abans hi havia remor de criatures jugant i converses a la fresa, ara només se sentia el vent colant-se per les finestres tapiades.

Havia vingut per vendre la casa dels pares, però quan va empènyer la porta, que va grinyolar com si es queixés de la seva absència, va veure que algú hi havia estat vivint. Feia molt de temps que la seva família i la majoria dels seus amics havien marxat a la ciutat. Tothom ho sabia: “Al poble no hi ha futur”. Almenys això és el que els havien fet creure des que eren ben petits.

- Hola? – va preguntar en Tomàs, immòbil a l'entrada de la casa.
- Bentornat! – li van respondre.

En Tomàs no va veure qui li havia contestat, però en el fons de la seva ànima, ho sabia perfectament.

La casa dels pares era una masia molt antiga que havia anat canviant de mans al llarg dels anys. En Tomàs era el gran de tres germans, i quan va néixer va encetar la quarta generació familiar que viuria en aquella casa. En el moment de néixer, és clar, no sabia pas que també seria l'última.

Després d'avançar un parell de passes, en Tomàs es va adonar que durant tots aquells anys, molta gent havia estat vivint a la casa dels pares. Tot i així, no va tenir gens de por.

- Vosaltres mai heu marxat, oi? – va demanar-los.
- I tant que no! – van dir-li.

Aquella gent que havien estat vivint a la casa dels pares no eren ben bé gent de carn i ossos. Aquella gent eren el romanent d'un bon grapat de vides que, en algun moment de la història, havien ocupat feliçment aquella casa. El seu alè, la seva essència, tot hi era. En Tomàs ho entenia a la perfecció. És possible marxar del poble, però hi ha un trosset de tu que s'hi quedarà per sempre.

Conte número 2. Pseudònim: Marcel de Nit

La Marta va obrir la capsa de cartró que havia trobat al fons de l'armari de l'àvia i, entre capes de paper de seda groguenc, hi va descobrir un quadern de tapes blaves amb les cantonades gastades. A la primera pàgina, amb una lletra menuda i acurada que no reconeixia, hi deia: “Si llegeixes això, vol dir que ja he marxat. No em busquis on creus que soc, sinó allà on mai no hauries gosat anar.”

Va girar la pàgina. La segona era en blanc. I la tercera. I totes les altres, fins a l'última, on hi havia enganxada una clau petita de llautó i un dibuix a tinta que semblava un mapa.

En sentir passes que s'apropaven va guardar el quadern a la seva bossa, es va posar els auriculars i la música va petar a les seves oïdes. La tieta, a l'entrada de l'habitació, la mirava reprovadorament i, segur que no sortien lloances de la seva boca plena de col·lagen. Va baixar les escales molt ràpid, no tant com va poder en altres ocasions, i va sortir per la porta sense escoltar cap recriminació més.

Dos carrers més avall, va treure el mapa del quadern. I va reconèixer la primera referència. Una inquietud dins el pit li deia que era important trobar el que fos que obriria la clau.

Les indicacions la portaven cap al cementiri, i anava deixant enrere tothom que es trobava, no importava si la consideraven una mal educada o altre pitjor. L'àvia ja no hi era, i no quedava ningú al món que es mereixés la seva atenció.

Es va treure els auriculars, davant seu hi havia l'última pista del mapa, el panteó de la família més maleïda del poble. La Marta sabia qui eren perquè corria el rumor que l'àvia va tenir un romanç amb l'hereu d'aquella època. Mai li va confirmar, però sabia en el fons que una part d'ella tenia aquell ADN.

El panteó era de marbre d'un ominós gris fosc, tot i que la porta es veia molt senzilla. La va empènyer i es va obrir a l'obscuritat. Amb la llanterna del mòbil es va endinsar en el seu passat. Hi havia moltes làpides repartides per les parets, per fora no li havia donat la sensació que fos tan gran.

Va localitzar la d'en Segimon III. Sota una foto en blanc i negre d'un home jove ben plantat, hi havia un pany. La Marta va treure la clau. Encaixava a la perfecció. Amb el cos bategant amb força contra les seves costelles, la va girar.

Durant uns segons llarguíssims no va passar res. Llavors, un fum groguenc va començar a regalimar per les juntes de les làpides. La Marta es va tapar la boca amb la samarreta buscant la sortida, no es veia res. L'olor d'ous podrits va pujar a un punt que li llagrimenjaven els ulls. Una llum semblava que s'apropava, quan en realitat era una porta que s'obria.

—Per fi, l'última de nosaltres— va dir una veu, i algú li va allargar una mà a la Marta.— Vine, bonica, la família t'espera.

Conte número 3. Pseudònim: Refugi

En Tomàs no havia tornat al poble des de feia vint anys, i ara tot li semblava més petit: les cases, la plaça, fins i tot la muntanya que de nen li havia semblat inaccessible. L'únic que havia crescut era el silenci. On abans hi havia remor de criatures jugant i converses a la fresca, ara només se sentia el vent colant-se per les finestres tapiades.

Havia vingut per vendre la casa dels pares, però quan va empènyer la porta, que va grinyolar com si es queixés de la seva absència, va veure que algú hi havia estat vivint. Quan en Tomàs va arribar a casa seva, i va ficar la clau al pany per entrar va veure que no girava, perquè algú havia canviat el pany de la porta. En Tomàs es va quedar molt desconcentrat que algú visqués a l'antiga casa dels seus pares. Immediatament va trucar a la porta d'esperadament per saber qui vivia en aquella casa familiar, de cop es va obrir la porta i d'allà va sortir un home alt i forçut, acompanyat d'una noia que era molt eixerida i bufona, immediatament es va posar a parlar sobre la casa.

– Soc en Tomàs el legítim propietari d'aquesta casa i he vingut a reclamar l'herència familiar. He de pensar que vosaltres dos esteu ocupant il·legalment aquesta propietat que és meva. Com us dieu?

El primer noi que va sortir de la casa es va avançar i respon al Tomàs.

– Em dic Pere i la meva dona es diu Núria, portem aquí vivint des de fa cinc anys, quan vam arribar al poble, en aquell moment l'ajuntament no tenia un lloc on ens poguéssim quedar a viure, i ens van oferir aquesta casa perquè hi residíssim el temps necessari, però no ens han pogut reubicar per falta d'habitatge. Ja sabem que és una ocupació il·legal, però no tenim on anar.

En Tomàs va respondre molt acceleradament, viviu en una casa que és propietat meva, em podeu dir com pagareu tots aquests anys que hi heu estat vivint de manera il·legal i les destrosses o els danys, que pot tenir l'estructura de la casa ja que porteu molt de temps vivint aquí sense fer manteniment. En Pere molt espantat per les dures paraules d'en Tomàs va tardar uns segons a respondre. Quan ho va fer va dir:

– Tinc una feina al poble que em dona bastants diners, no tenim fills i la meva dona treballa de professora a l'escola del poble, tenim uns quants diners estalviats. Sé que no són suficients per pagar-li tots els anys que ens hem quedat en aquesta casa de manera il·legal, però podríem arribar a un acord.

En Tomàs després de pensar-s'ho molt va respondre:

– Està bé, podem arribar a un acord fiscal per arrendar aquesta casa i que us pugueu quedar a viure en aquest poble.

Finalment en Tomàs es va acomiadar d'aquella gent i va tornar cap al seu poble d'origen.

Conte número 4. Pseudònim: Lluna negra

La Marta va obrir la capsa de cartró que havia trobat al fons de l'armari de l'àvia i, entre capes de paper de seda groguenc, hi va descobrir un quadern de tapes blaves amb les cantonades gastades. A la primera pàgina, amb una lletra menuda i acurada que no reconeixia, hi deia: “Si llegeixes això, vol dir que ja he marxat. No em busquis on creus que soc, sinó allà on mai no hauries gosat anar.”

Va girar la pàgina. La segona era en blanc. I la tercera. I totes les altres, fins a l'última, on hi havia enganxada una clau petita de llautó i un dibuix a tinta que semblava un mapa.

Al centre del mapa hi havia una senyal, on s'intuïa que hi havia alguna mena de tresor. La Marta va deduir que el mapa era el jardí de casa l'àvia i decidida va anar-hi a explorar. Mai no havia estat tan intrigada a esbrinar allò que l'àvia havia enterrat. Va arribar al jardí i amb una pala de juguina, de quan era petita, va començar a fer un forat, cada vegada li costava més treure la sorra, però mica en mica va anar descobrint el que semblava una caixeta daurada amb un candau. La va agafar i se'n va anar a dins de casa a buscar la clau de llautó per obrir-la. Dins d'aquella caixeta hi havia una fotografia antiga i un bitllet d'avió.

La Marta tota emocionada va agafar la fotografia i va veure la seva àvia de jove amb una altra noia. Una noia que semblava rossa, amb els ulls clars i una mica pigada. El bitllet d'avió era d'anada i tornada i per sorpresa de la Marta amb data d'aquell mateix any, del proper mes de maig. No s'ho podia creure, aquell bitllet d'avió encara era vigent, de fet quedava una setmana per a aquella data.

La Marta no s'ho va pensar dos cops i es va passar la setmana fent la maleta i planejant què faria quan arribés a Estocolm. Just abans d'agafar l'avió, la Marta va tornar a mirar la fotografia i la va girar, allà escrit va trobar el nom de la seva àvia i el de l'altra noia, juntament amb una adreça. Es va començar a posar nerviosa i va decidir que quan arribés a Estocolm aniria a buscar aquella noia, una tal Freja Eriksson, la noia pigada de la fotografia. L'avió va aterrar i la Marta amb els nervis a flor de pell va agafar un taxi cap a casa la Freja. Quan va arribar, ben decidida, va tocar el timbre i una dona de mitjana edat li va obrir la porta. La Marta va demanar per la Freja, li va ensenyar la fotografia i la dona la va fer passar.

Aquella dona, pèl-roja, era la filla de la Freja, i li va explicar que feia temps que esperaven la seva visita. La Freja, havia mort també, com la seva àvia, però la filla li va explicar tot i li va donar una carta escrita per la seva mare. A la carta, explicava que la Freja i l'àvia de la Marta havien set espies durant la segona guerra mundial i que havien servit als principals països d'Europa contra els alemanys. Durant aquella època es van fer molt amigues, fins al punt de viure juntes a Estocolm durant molt de temps.

Aquells anys a Estocolm van representar per a les dues amigues la llibertat, la lluita i la revolució per poder acabar amb la guerra. La Marta va descobrir que les aportacions de la seva àvia i la Freja van ser claus per derrotar el règim feixista. Tot i que mai havia sentit a parlar enlloc de la Freja i de la seva àvia, ni en llibres ni en diaris, va descobrir que treballaven sota un pseudònim, el de Friedrich Nielsen, espia amb molt bona reputació per les seves aportacions per acabar amb la guerra. La Marta va quedar bocabadada i alhora molt emocionada, La filla de la Freja li va ensenyar retalls de diaris, llibres i fotografies de les dues amigues i de les seves proeses sota d'aquell pseudònim. La Marta va agrair a la família de la Freja tota aquella informació i en va fer còpies. Quan la Marta va tornar a Barcelona, on era una reconeguda periodista, va fer saber a tot el món el que havien fet la Freja i la seva àvia, aquest cop sense cap pseudònim.

Conte número 5. Pseudònim: Tallaferro

Retorn a casa

En Tomàs no havia tornat al poble des de feia vint anys, i ara tot li semblava més petit: les cases, la plaça, fins i tot la muntanya que de nen li havia semblat inaccessible. L'únic que havia crescut era el silenci. On abans hi havia remor de criatures jugant i converses a la fresca, ara només se sentia el vent colant-se per les finestres tapiades.

Havia vingut per vendre la casa dels pares, però quan va empènyer la porta, que va grinyolar com si es queixés de la seva absència, va veure que algú hi havia estat vivint. La casa no feia l'olor de resclosit que fan les estances que han estat tancades molt de temps. No hi havia teranyines ni pols, i se sentia olor de cafè acabat de fer. Va anar cap a la cuina.

Asseguda a l'escó que hi havia davant de la llar de foc va veure una dona amb els cabells foscos i una mirada càlida. A sobre de la taula hi havia dues tasses de cafè.

– T'estava esperant – li va dir la dona.

D'entrada, en Tomàs no l'havia reconegut però aquella veu era inconfusible. Aquella dona era la Núria, la seva germana. Feia vint anys que no es veien i que havien perdut el contacte.

En Tomàs també es va asseure a l'escó, al seu costat, i va començar a plorar. Eren llàgrimes de por, de ràbia i de dolor. Eren les llàgrimes que havia estat evitant tots aquells anys. La seva germana el va abraçar i a la seva ment van començar a aparèixer imatges del passat. Va veure la seva mare, a la cuina, preparant el brou per fer l'escudella i es va veure a si mateix remenant la carn picada per fer la pilota. Va veure el seu pare col·locant bé la llenya per encendre el foc i també va veure la seva germana llegint un llibre asseguda a l'escó, al mateix lloc on es trobava en aquell moment. Va reviure la sensació de felicitat que tenia de petit, quan se sentia acompanyat i estimat pels seus pares.

La seva germana i ell es van mirar. Tots dos tenien els ulls humits i brillants de tant plorar. No va caldre dir res. Ell es va aixecar i va anar a buscar el tocadiscos que va trobar a l'armari del menjador on sempre l'havien guardat. Ella va treure un disc de la bossa que portava. Era un disc de Frank Sinatra. El va posar a l'aparell i amb l'agulla va buscar la tercera pista. La cançó preferida de la seva mare va començar a sonar.

Es van asseure a la taula i van prendre el cafè, que ja s'havia refredat una mica, mentre escoltaven la música. Una música que els transportava cap al passat i que els ajudava a fer el que tota la vida havien defugit: recordar els pares. Recordar els pares que havien mort a la vegada en un accident de trànsit quan ells eren molt joves, massa joves encara.

Conte número 6. Pseudònim: Rukiswhite

La Marta va obrir la capsa de cartró que havia trobat al fons de l'armari de l'àvia i, entre capes de paper de seda groguenc, hi va descobrir un quadern de tapes blaves amb les cantonades gastades. A la primera pàgina, amb una lletra menuda i acurada que no reconeixia, hi deia: “Si llegeixes això, vol dir que ja he marxat. No em busquis on creus que soc, sinó allà on mai no hauries gosat anar.”

Aquella troballa no l'havia deixat indiferent. Dia rere dia es preguntava quin significat tenien aquelles paraules del quadern. La Marta, que era una noia curiosa per naturalesa no podia ignorar aquella nota. Convençuda que aquelles paraules tenien un rerefons molt més profund, es va començar a preguntar: Què volia dir l'àvia o potser alguna altra persona amb aquelles paraules? El mapa? La clau? Tot semblava molt misteriós. Els dies passaven i la Marta no aconseguia desxifrar aquell enigma, fins al punt que ja no era una obsessió diària, sinó un record puntual que amb el temps s'havia anat esvaint.

Un dijous fred de febrer la Marta va anar a la biblioteca per acabar de repassar l'examen d'història. Hi anava tot sovint, era un lloc acollidor que li transmetia pau i serenor. Li va cridar l'atenció la presència d'un home peculiar d'avançada edat, vestia uns pantalons i jaqueta de vellut. El coll de la camisa li sobresortia, l'individu duia un monocle a l'ull esquerre i tenia certes dificultats per sostenir un llibre que estava fullejant. De sobte, li va caure el llibre a terra. La Marta estava sorpresa pel que estava veient, el llibre havia quedat obert per una pàgina la qual hi havia un mapa que li resultava familiar. El mapa del quadern de tapes blaves.

El cor li va començar a bategar intensament. Una suor li va inundar el clatell. No podia creure el que estava veient, després de mesos intentant solucionar l'enigma, ja gairebé oblidat, aquella imatge li va retornar al record.

— Disculpi, puc preguntar-li què és aquest llibre?

El senyor se la va mirar amb l'ull esquerre a través del monocle amb cara de sorpresa.

— És la nostra història —va respondre el senyor.

— Quina història?

— La del nostre petit poble durant la conquesta.

— El poble de Mafumet, vol dir?

— Sí, el poble dels meus avantpassats.

— I aquest mapa, sap què significa?

La Marta reconeixia perfectament aquell mapa encara que en el llibre no estigués dibuixat a mà. Va creuar els dits esperant una resposta afirmativa.

— Es diu que aquest mapa indica l'amagatall d'un cofre, però ningú no l'ha aconseguit trobar, a més la llegenda diu que si trobes el cofre no podràs fer res sense la clau.

La Marta va quedar estupefacta, no podia creure el que estava escoltant.

— Em puc quedar el llibre?

— Sí, i tant, a veure si tens sort —va respondre el vell irònicament.

Conte número 7. Pseudònim: Violeta

Les ombres del passat

En Tomàs no havia tornat al poble des de feia vint anys, i ara tot li semblava més petit: les cases, la plaça, fins i tot la muntanya que de nen li havia semblat inaccessible. L'únic que havia crescut era el silenci. On abans hi havia remor de criatures jugant i converses a la fresca, ara només se sentia el vent colant-se per les finestres tapiades.

Havia vingut per vendre la casa dels pares, però quan va empènyer la porta, que va grinyolar com si es queixés de la seva absència, va veure que algú hi havia estat vivint. En un primer moment va pensar en el veí de dues cases més avall, que els vigilava la casa. Però quan va veure menjar a la nevera i una tassa amb restes de cafè a la pica, podia assegurar que a la casa hi vivia algú.

Inquiet, va pujar a la primera planta. Va entrar a la seva habitació. Tot estava igual que feia vint anys quan va decidir marxar a estudiar a Irlanda. En aquell moment els seus pares es van separar i necessitava un canvi d'aires. El seu pare, en Genís, havia enganyat la seva mare, i ell no li ho va perdonar mai.

En Tomàs es va asseure a la cantonada del llit. El cobrellit, descolorit i rígid, semblava no haver estat tocat en anys. Va agafar el retrat on sortia amb els seus pares del primer estiu a la platja, i les llàgrimes li van començar a caure. De sobte va sentir el grinyol de la porta i unes passes a la planta de baix.

Es va aixecar d'un bot i va baixar les escales corrent.

– Qui ets tu? –va preguntar, encara amb el cor accelerat.

Davant seu hi havia una joveneta morena, prima com un fil, i amb mirada trista.

– Jo, la Mercè, la propietària d'aquesta casa!

– Com? –va exclamar en Tomàs, ben esverat–. El propietari d'aquesta casa soc jo; els meus pares ja no hi són i he vingut expressament per vendre-la.

La Mercè va dir:

– El meu pare, en Genís, va morir fa dos anys i, des de llavors, jo visc aquí sola.

En Tomàs no ho entenia: en Genís era el seu pare i ell era fill únic. Des que havia marxat només parlava amb la mare per telèfon. La Roser havia mort feia mig any a causa d'un càncer; per això en Tomàs havia tornat al poble.

La Mercè li va donar detalls i ell va entendre que era la seva germana, fruit de la relació que el seu pare havia tingut amb una altra dona mentre encara vivia amb la Roser. En Tomàs es va asseure a la cadira del menjador, davant de la Mercè. Tremolava i tenia el cap ple de preguntes, però per primer cop en vint anys va decidir escoltar abans de fugir; intuïa que, en aquella casa que havia vingut a vendre, potser encara hi quedava algun tros de família per reconstruir.

Conte número 8. Pseudònim: Mausy

En Tomàs no havia tornat al poble des de feia vint anys, i ara tot li semblava més petit: les cases, la plaça, fins i tot la muntanya que de nen li havia semblat inaccessible. L'únic que havia crescut era el silenci. On abans hi havia remor de criatures jugant i converses a la fresca, ara només se sentia el vent colant-se per les finestres tapiades.

Havia vingut per vendre la casa dels pares, però quan va empènyer la porta, que va grinyolar com si es queixés de la seva absència, va veure que algú hi havia estat vivint.

Va sentir un calfred que li recorria tot el cos. Un munt de sentiments el van començar a envair: no era només llàstima de veure la solitud d'aquella casa, una casa on havia crescut, sinó també l'enyorança dels seus pares, uns pares que tant l'havien trobat a faltar quan en Tomàs va decidir marxar a viure a Suècia. Era molt jove quan va prendre aquella decisió i, en aquells moments, no hi va pensar pas en el patiment que van passar els seus pares.

En aquella època era prioritària la feina que li havia sortit. No la podia rebutjar. Era una molt bona oportunitat de futur. Al cap i a la fi, els pares encara eren joves i es tenien l'un a l'altre. Però allò que va començar com una estada de becari de sis mesos, van acabar durant més de trenta anys.

A Suècia en Tomàs va formar una família. Només venia al poble una setmana l'any per veure els pares i que aquests poguessin exercir d'avis tot el temps que no podien fer-ho la resta de l'any. Ara, assegut en aquella cadira, en Tomàs era conscient de tot el sacrifici i esforç que els seus pares havien fet perquè ell aconseguís aquella beca que el portaria a on havia arribat. Mai s'ho havia plantejat. Havia estat egoista per part seva? Els pares mai no li van recriminar res. Tot al contrari. Estaven molt orgullosos d'ell. Però... Què passava amb tot el temps que no havia pogut gaudir amb ells? Quants sopars en família s'havia perdut? Quants Nadals sense compartir taula amb els seus pares? Quantes coses es van quedar sense dir?

El pare li va trucar un dilluns a la nit. Acabaven d'ingressar la mare. No li quedava massa temps. Tot i que en Tomàs va afanyar-se a agafar el primer vol de dimarts, només va poder estar amb ella poc més d'un dia. L'endemà ja era morta.

Divendres, a l'enterrament, el pare no va poder suportar més el dolor tan gran que l'acompanyava des de dilluns. En aquell instant, el cor se li va aturar de pena. Després d'aquell cap de setmana, en Tomàs no va tenir forces per passar per casa dels seus pares. Va agafar un vol i va tornar a Suècia.

Seguia assegut en aquella cadira i mentre pensava què fer, per on començar. Es va adonar que ningú havia estat vivint allà. Només van ser les presses d'arribar a l'hospital el que va fer que la casa es quedés així, amb un got sobre la taula, la cafetera preparada per l'esmorzar de l'endemà, com la mare tenia costum de fer, i la manta plegada al costat del sofà, en aquell raconet on la mare feia la migdiada. No. No hi havia estat vivint ningú. Simplement el pare no va tornar a casa per recollir res.

Mentre ell havia perdut tant de temps lluny dels seus pares, el seu pare no va voler separar-se de la seva mare fins a l'últim alè.

Portaven tota la vida junts, i junts anirien al cel.

Conte número 9. Pseudònim: Primavera

La Marta va obrir la capsa de cartró que havia trobat al fons de l'armari de l'àvia i, entre capes de paper de seda groguenc, hi va descobrir un quadern de tapes blaves amb les cantonades gastades. A la primera pàgina, amb una lletra menuda i acurada que no reconeixia, hi deia: “Si llegeixes això, vol dir que ja he marxat. No em busquis on creus que soc, sinó allà on mai no hauries gosat anar.”

Va girar la pàgina. La segona era en blanc. I la tercera. I totes les altres, fins a l'última, on hi havia enganxada una clau petita de llautó i un dibuix a tinta que semblava un mapa.

La Marta feia temps que no tenia notícies de l'àvia, però tenia la certesa que aquell missatge era per a ella. Va dubtar si compartir amb la mare el que havia trobat, però després de donar-li voltes va decidir que seria millor mantenir aquell quadern en secret. Va endur-se'l i el va amagar al fons del calaix de la seva tauleta de nit.

L'endemà, va copiar en un full el mapa, per poder utilitzar-lo sense que ningú descobrís el quadern de l'àvia i va guardar-se la clau a la butxaca del pantaló. Necessitava ajuda per esclarir on duia el mapa, així que va anar a veure una de les dones més grans del poble.

- Bon dia, senyora Rosa! Que puc fer-li unes preguntes?
- I tant, maca, entra que així estarem més còmodes.

La senyora Rosa la va fer seure i la va convidar a cafè i pastís. La Marta estava nerviosa, necessitava informació però no podia desvelar el secret. La senyora Rosa coneixia molt bé l'àvia i li va explicar els llocs que més li agradaven i va anomenar un lloc del qual no va voler donar massa detalls que era passat la fageda del costat del poble. Aquell bosc era l'indret del poble que més esgarrifança feia a la Marta, però aquest cop ho havia de fer per l'àvia.

L'endemà ben d'hora, la Marta va sortir de casa ben preparada per passar el dia a fora amb el seu mapa i la clau. De seguida va ser al bosc, però en endinsar-se va veure que trigaria més del que s'imaginava a travessar-lo. Després de dues hores caminant, va adonar-se que el paisatge començava a canviar, que els faigs quedaven enrere i que hi havia més arbustos i sobretot flors i plantes aromàtiques. De sobte, va veure una caseta petita i atrotinada i va córrer amb la clau a la mà. El cor li batejava amb força entre l'emoció i el neguit. Un cop va obrir la porta va veure pots de vidre amb flors i plantes per tot arreu. L'abraçada en veure l'àvia va ser immensa i li va explicar que si volia, tot allò seria seu quan ella ja no hi fos. El que feia allà era preparar remeis casolans per a diverses malalties però al poble no era ben vista i per això s'havia hagut d'allunyar. Ho farem juntes, àvia, li va dir la Marta. Vull aprendre tot el que saps i, si et sembla, arreglarem una mica la casa.

Conte número 10. Pseudònim: Petita

En Tomàs no havia tornat al poble des de feia vint anys, i ara tot li semblava més petit: les cases, la plaça, fins i tot la muntanya que de nen li havia semblat inaccessible. L'únic que havia crescut era el silenci. On abans hi havia remor de criatures jugant i converses a la fresca, ara només se sentia el vent colant-se per les finestres tapiades. Havia vingut per vendre la casa dels pares, però quan va empènyer la porta, que va grinyolar com si es queixés de la seva absència, va veure que algú hi havia estat vivint.

Atemorit, avançà amb passes lentes, una rere l'altra, sentint la seva respiració, acostant-se cada vegada més a aquella roba tirada a terra. Era d'home. Només de pensar qui podria ser l'amo d'aquelles peces li entraven calfreds. Estava allà, ell ho sabia, darrere de qualsevol porta. Es va aturar al mig de l'habitació. El cos no li responia. Tota la vida guanyant confiança que es va rebatre en aquell mateix instant, es va esfumar en un obrir i tanca d'ulls.

Les esclatxes d'aquella maleïda casa el tornaven al jo més indefens que havia sigut mai. Havia endarrerit cada dia, minut i segon de la seva existència per venir aquí, malgrat que la psicòloga li va garantir que era tan sols un tràmit sense cap mena de complicació. Potser ho era, per a ella.

Aquella olor. Com pot una peça de roba generar tants records, com pot traslladar algú a un moment en concret. Ara tenia quatre anys. Un cos petit davant d'un de gran, i res més que se'n pugui dir. Tot el soroll que enyorava del poble quan va endinsar-se el va remuntar a quan volia ser un d'aquells companys d'escola jugant a pilota. Mai no li havia agradat aquell joc, però ara hauria sigut una bona idea, pel sol fet de perllongar una mil·lèsima de segon sense sentir el tacte d'aquell cos damunt del seu, sense poder alçar la veu, bocabadat quan el venia a buscar al pati. No tenia veu pròpia, se li va prohibir.

Aquelles mans grosses li van venir al cap, negres per la feina, mans indistingibles que no el deixaven marxar. Com li tapava la boca amb els seus llavis, tallats pel fred i una línia fina que no mostrava cap emoció, que recorrien cada centímetre del cos. Els pantalons abaixats amb un volum que sobresortia, el mateix que li deixava ferides a la pell i a la memòria. Els trenta minuts més llargs de la seva vida. Era com un rellotge. Tot cronometrat. Tres. Dos. Un. Silenci.

De sobte, una ombra aparegué a la porta. Un cos ja no tan atlètic, més aviat marcat. La vista se li emboirà, com si una tela grisa li protegís els ulls d'aquella imatge. No volia estar ni un segon més enllà.

Va agafar els papers de la casa, els deixà damunt la taula i, per primera vegada, va veure el seu tiet per primera vegada tal com era: un home vell.

Girà cua. Tancà la porta. I en aquell instant va saber que aquell episodi de la seva vida feia temps que havia d'haver quedat enrere.

Ara era un altre Tomàs.

O això esperava.

Conte número 11. Pseudònim: Maduixes amb nata

En Tomàs no havia tornat al poble des de feia vint anys, i ara tot li semblava més petit: les cases, la plaça, fins i tot la muntanya que de nen li havia semblat inaccessible. L'únic que havia crescut era el silenci. On abans hi havia remor de criatures jugant i converses a la fresca, ara només se sentia el vent colant-se per les finestres tapiades.

Havia vingut per vendre la casa dels pares, però quan va empènyer la porta, que va grinyolar com si es queixés de la seva absència, va veure que algú hi havia estat vivint.

Va sentir una estranya barreja d'olors que no acabava d'identificar: humus, farigola, romaní, espígol... no ho tenia clar. L'aroma el va traslladar a un record d'infantesa: ell, estirat en un prat humit, envoltat de plantes aromàtiques, aquelles que el seu pare tant va estimar. Va mirar el sostre i ho va entendre de seguida: un munt de farcellets d'herbes lligats a les enormes bigues de castanyer. Qui havia posat allò allà?

A l'ampit de la finestra hi havia un centenar d'espelmes minúscules que s'havien anat fonent i havien deixat un llit de cera de colors damunt la superfície dura i freda i que havia regalimat fins a baixar per la paret com una cascada. Era una veritable obra d'art forjada pel foc i l'atzar.

A la paret, enganxades formant una mena de mapa, una vintena de fotografies d'ocells. Va ser capaç de reconèixer un pit-roig i una puput, dels altres, tot i haver-ne sentit la piuladissa centenars de vegades, no sabia dir-ne el nom.

No sabia qui havia viscut allà, però sentia que aquell algú hauria agradat al seu pare més que no pas ell mateix. Per què havien estat tan diferents? El pare es delia per ensenyar-li cada racó de bosc, cada gorg, cada espècie animal i vegetal i a ell se li feia tan feixuc... Només somiava de viure a la ciutat, com més sorollosa millor. Li atreien els llums, la gentada, els edificis gegants. Ni tan sols en l'aspecte físic no tenien res en comú.

De sobte es va adonar que la llar de foc encara era tèbia, això només podia indicar que la persona que havia viscut allà, encara hi vivia. Es va estremir, però no va el va envair la por, una certesa de familiaritat amb aquella persona desconeguda l'acompanyava.

Una fressa suau es va sentir quan algú va girar la clau al pany. En Tomàs es va tombar i el va veure a ell, un noi de la seva mateixa edat, calcat al seu pare de jove, com si es tractés d'un fantasma. El va mirar de fit a fit i el desconegut li va dir:

– Tomàs, cal que parlem.

Van parlar, de fet en Tomàs només va escoltar, astorat, corprès, una història de la qual quatre paraules van quedar surant a l'aire: hospital, intercanvi de nadons.

Conte número 12. Pseudònim: Mireia

En Tomàs no havia tornat al poble des de feia vint anys, i ara tot li semblava més petit: les cases, la plaça, fins i tot la muntanya que de nen li havia semblat inaccessible. L'únic que havia crescut era el silenci. On abans hi havia remor de criatures jugant i converses a la fresca, ara només se sentia el vent colant-se per les finestres tapiades.

Havia vingut per vendre la casa dels pares, però quan va empènyer la porta, que va grinyolar com si es queixés de la seva absència, va veure que algú hi havia estat vivint.

Es veia el mobiliari des de l'entrada. Recordà haver-lo deixat cobert amb llençols. Però no ho estava. I cap d'ells mostrava un bri de pols. Que estrany!

Determinat, va entrar. Però un esglaó, aparegut del no-res, l'agafà desprevingut! Va caure de quatre grapes enmig del rebedor. La boca mig oberta, la llengua fugint. La mossegada a la llengua va ser important. I repulsiva la llepada al terra de gust aspre-sec, i textura de grumolls.

Agafat in fraganti, però amb determinació, es va alçar. S'eixugà la llengua adolorida amb la màniga dreta. A les penombres, la falca de llum que venia de la porta del seu darrere li mostrava el menjador amagat més enllà. S'endinsà a les palpentes, dubitatiu.

Només entrar al menjador va tenir una premonició. Massa tard. Una enganxosa i vivaç teranyina que residia al marc de la porta va abraçar-li tota la cara. En Tomàs, movent espasmòdicament els braços, va perdre l'equilibri. Un giravolt brusc. Picà violentament amb la cara el prestatge de roure que no havia vist a la seva esquerra. Bramà. Un raig de sang inicià el descens per la demacrada cara.

Anava ben tort. Imbuït per un acte reflex, i ja menys determinat, es recolzà capcot, en el xifonier de sota el maleït prestatge. Ostres! El xifonier li va sentir el pensament. Tota la càrrega que suportava estoicament, va cedir sobre el pobre Tomàs.

Malaguanyat Tomàs. Va caure, primer de genollons, posteriorment... panxa a terra. Batut.

Fins aquí no havien passat ni trenta segons de l'arribada.

Cobert fins al cim de Palols, Fabres, Maragalls, Rodoredes, Dostoievskis, Plas i algun Roig, entre d'altres, somicant malferit, es va anar arrossegant fins a l'entrada de la casa. Va provar de salvar l'esglaó de l'entrada. Però curiosament ja no hi era. Un cop a fora, i fora ja del perill, la porta es va tancar tota sola. Educadament. Aquest cop sense cap grinyol.

En Tomàs, de bocaterrosa, amb el cap enganxós, la cara ensangonada, el nas blau-inflat, amb el paladar grumollós i quasi bífid, va sentir un sospitós cop sec a la porta.

Poruc, tremolós i sense gens ni mica de determinació, va aixecar la vista. I, per què no dir-ho, amb més esforç que ganes, va observar la porta. Li va semblar entreveure-hi un dard de plomall verd i vermell. Amb una fina tija de fusta vacil·lant. Clavat en un DIN-A4 quadriculat a mitja alçada de la porta. Que resava: La casa no es ven!

Conte número 13. Pseudònim: Xocolata negra

En Tomàs no havia tornat al poble des de feia vint anys, i ara tot li semblava més petit: les cases, la plaça, fins i tot la muntanya que de nen li havia semblat inaccessible. L'únic que havia crescut era el silenci. On abans hi havia remor de criatures jugant i converses a la fresca, ara només se sentia el vent colant-se per les finestres tapiades. Havia vingut per vendre la casa dels pares, però quan va empènyer la porta, que va grinyolar com si es queixés de la seva absència, va veure que algú hi havia estat vivint.

En entrar a l'antiga casa familiar va notar un ambient humit, fosc i un calfred tremolós va aparèixer de sobte al seu cos. Ell anava avançant a poc a poc; els seus passos lents i pausats acompanyaven el silenci a l'interior de l'estança, mentre que a l'exterior se sentien els lladrucs greus i forts dels gossos del veïnat. La llum del sol s'escolava per alguna estreta esclatxa de les enormes finestres tapiades, fet que va obligar en Tomàs a encendre la lot del mòbil. Així podia anar recordant vivències d'infantesa viscudes entre aquelles quatre parets.

Cap més moviment ni soroll, així que va començar a cridar en veu poruga i dèbil.

– Ei, hola! Que hi ha algú?

Però el silenci continuava present. Aleshores, va anar avançant fins a arribar al dormitori on, sobre la vella i clàssica tauleta de nit, restava un carnet d'identitat d'una persona desconeguda: en Miquel Prado Soldevila. No havien coincidit mai al poble i la fotografia d'aquell noi evidenciava la diferència d'edat entre els dos homes. En Tomàs es va guardar el document plastificat a la butxaca i va seguir rastrejant les altres habitacions. Al menjador hi havia diversos elements protagonistes d'una festa nocturna: gots de plàstic escampats arreu, ampolles de vidre, cendrers plens de burilles i llaunes esclafades sota el sofà vellutat. El protagonista, ben enrabiat d'aquell desgavell i incomprès per la situació, va decidir tancar la porta d'entrada d'una revolada i dirigir-se a l'ajuntament del municipi. Volia aclarir i resoldre aquella anècdota inversemblant. Va exigir de manera grollera, a la persona responsable del taulell, reunir-se amb l'alcaldeessa immediatament, cosa que el funcionari va denegar. La batllessa havia sortit a esmorzar a l'animat bar del poble acompanyada del conserge. Al cap de poca estona van aparèixer somrient els empleats que tornaven al seu lloc de treball. En Tomàs es va anticipar i va dir:

– Bon dia, senyora alcaldessa! L'estava esperant. Tinc assumpte urgent per resoldre.

Tot seguit, va treure de la butxaca el carnet i el va mostrar als presents. El conserge va fer un somriure dissimulat i murri. En un inici, ell es trobava allà de casualitat malgrat que havia format part de la infracció de manera indirecta. Ràpidament va respondre:

– Gràcies, és el meu fill.

Va prosseguir:

– Bentornat, Tomàs, la venjança se serveix en un plat fred! Desitjo que et vagi bé amb la meva exdona, però al poble no et vull tornar a veure el pèl!

De cop i volta, a en Tomàs li havia sortit feina. Primer, investigar com havien accedit a l'habitatge i, d'altra banda, llençar, endreçar i posar-lo a punt per tal d'oferir-lo al mercat immobiliari.

Conte número 14. Pseudònim: Doremi

La Marta va obrir la capsa de cartró que havia trobat al fons de l'armari de l'àvia i, entre capes de paper de seda groguenc, hi va descobrir un quadern de tapes blaves amb les cantonades gastades. A la primera pàgina, amb una lletra menuda i acurada que no reconeixia, hi deia: «Si llegeixes això, vol dir que ja he marxat. No em busquis on creus que soc, sinó allà on mai no hauries gosat anar.»

Va girar la pàgina. La segona era en blanc. I la tercera. I totes les altres, fins a l'última, on hi havia enganxada una clau petita de llautó i un dibuix a tinta que semblava un mapa.

El sol s'amagava darrere el Taga, anunciant amb la seva llum rogenca que havia de tornar a casa. En entrar a la petita barraca la fortor a animal mort van fer que la Marta quasi vomités. Mai s'acostumaria a aquella olor, ni a aquelles imatges.

Efectivament, la seva mare estava escorxant un conill a la cuina.

—On eres?—A la Marta se li va glaçar la sang en sentir aquell bram. Pel to que desprenia, avui estava més malhumorat que de costum—Contesta quan et parlo!

—A la biblioteca, pare.

Ni tan sols la mirava quan parlava. Netejava amb un drap moll l'enorme escopeta de caça. La Marta estava segura que per a aquell home l'arma que descansava a la seva falda era el més important que tenia, el seu bé més preuat.

—I així és com saludes al teu pare? Amb tot el que faig per vosaltres, colla de desagraïdes.

—Fes-li un petó al pare, Marta—va intervenir de cop la seva mare. Se la va mirar uns instants i en aquells ulls afligits i abatuts hi va poder entreveure la disculpa de sempre. Una disculpa que ja feia massa temps, massa anys, que no servia per a res.

Resignada, la jove noia es va acostar cap a aquell senyor. Potser la sang deia que era el seu pare, però per a ella només era pitjor que un desconegut, era un ésser que li provocava esborronaments i fàstic. Tan sols li va acostar lleugerament la cara.

—Bruixa fastigosa. Com la teva mare.

Va fer un bot en sentir com tornava a carregar l'escopeta.

Unes hores més tard, la Marta remirava aquell quadern buit sense entendre res, quan va tornar a sentir els crits de cada nit. Un calfred li va recórrer tota la columna vertebral. Però aquell cop va ser diferent. El so d'un tret va ressonar per les parets. I amb les llàgrimes que li regalimaven per les galtes, va observar esgarriada com el nom de la seva mare apareixia en un raconet de la pàgina en blanc, només durant uns segons.

La Marta va fer el cor fort, va agafar la seva bossa, es va estrènyer el quadern amb la clau al pit i va marxar d'aquella maleïda casa. Només era una dona amb una clau. I la fermesa que volia anar allà on no havia gosat mai anar, i no pas acabar en l'oblit en mans d'un home.

Conte número 15. Pseudònim: Balascó

En Tomàs no havia tornat al poble des de feia vint anys, i ara tot semblava més petit: les cases, la plaça, fins i tot la muntanya que de nen havia semblat inaccessible. L'únic que havia crescut era el silenci. On abans hi havia remor de criatures jugant i converses a la fresca, ara només se sentia el vent colant-se per les finestres tapiades.

Havia vingut per vendre la casa dels pares, però quan va empènyer la porta, que va grinyolar com si es queixés de la seva absència, va veure que algú hi havia estat vivint.

Es va quedar immòbil al llindar de la porta tot observant meticulosament unes torratxes disposades meticulosament pel replà de l'entrada i les escales d'anar al pis de dalt. Totes omplertes de plantes i algunes d'elles farcides de flors. El cor li anava a cent, el cervell a punt de petar tot processant aquella imatge i formulant mil i una hipòtesis. Mai en Tomàs s'havia imaginat aquella situació. Mentre conduïa el cotxe a l'anada al poble li varen venir al cap molts records de joventut. Havia imaginat el que trobaria en obrir la porta de casa, brutícia, pols... però en cap moment li va passar pel cap trobar-se aquell escenari. Algú estava ocupant la casa. Després de vacil·lar uns moments, armant-se de valor, decidí avançar. Revisar totes les estances de la casa i sospirà alleugerit, no hi havia ningú.

En tranquil·litat, va voler revisar a fons si encara hi havia tot el que recordava. No hi va trobar a faltar res. La sorpresa d'en Tomàs va ser en veure l'antiga taula del menjador repleta de fotos antigues. Totes estaven ordenades, posades delicadament com si algú hagués volgut reconstruir el passat. En Tomàs no entenia res. Es preguntava qui hauria estat vivint a la casa, i a qui li podien interessar les fotos familiars.

Els pares feia una vintena d'anys que eren morts. No quedava família propera, de fet, aquesta va ser una de les raons de voler vendre la casa i deixar enrere un passat llunyà.

En Tomàs només va agafar una foto d'aquella exposició. La foto d'ell amb els pares. Quan ja semblava que estava tot vist, en passar per la diminuta habitació va trobar-se una nova sorpresa. Damunt del llit, recolzada al coixí, una nota manuscrita. Només deia una paraula "tornaré" i firmat el teu germà Jaume.

Els pares mai n'havien dit res, però recordava que una veïna anciana, li havia explicat que de menut tenia un germà. Degut a la misèria l'havien donat a canvi d'uns diners a una família que no podia tenir fills. Aquella història ja oblidada de la veïna, la recordava com si fos ahir.

La vida solitària d'en Tomàs en uns instants va fer un gir de cent vuitanta graus. Ja no volia vendre la casa. El seu desig era esperar allà pacientment per retrobar-se amb el seu germà desconegut.

Conte número 16. Pseudònim: Pingüí

En Tomàs no havia tornat al poble des de feia vint anys, i ara tot li semblava més petit: les cases, la plaça, fins i tot la muntanya que de nen li havia semblat inaccessible. L'únic que havia crescut era el silenci. On abans hi havia remor de criatures jugant i converses a la fresca, ara només se sentia el vent colant-se per les finestres tapiades.

Havia vingut per vendre la casa dels pares, però quan va empènyer la porta, que va grinyolar com si es queixés de la seva absència, va veure que algú hi havia viscut.

La casa estava pulcra i ben cuidada. Els mobles i el terra no tenien ni rastre de pols. Es respirava un aire net i sense humitat, tot el contrari del que ell s'esperava: es respirava l'olor de la seva llar. Aquella llar que un dia va desaparèixer sense avisar i que no entenia el perquè.

Els seus ulls es van negar de llàgrimes, sense avisar i sense entendre les raons. Com era possible que una simple olor el trasbalsés fins al punt de fer-lo plorar? Va fer uns passos davant i amb sorpresa va veure les seves joguines, algunes trencades, penjades a la paret com a peces d'art d'un famós col·leccionista: el tren de fusta sense rodes, el soldadet de plom i sense cama, el xilòfon de colors, la manteta estripada... En Tomàs les mirava amb una confusió creixent. Algú havia conservat aquell lloc com si el temps s'hagués aturat. Anava passant per les estances de la casa i els records efimers el van envair: un Tomàs petit corrent amb la seva mare cap a les muntanyes. Després la foscor l'embolcallava com si estigués dins d'un forat negre de l'univers.

Hi havia moments que enyorava tenir un pare, sobretot, quan quedava amb els seus amics i els seus pares per jugar a futbol. Ell sempre hi anava sol i aquella absència s'havia transformat en una ràbia silenciosa que l'arrossegava dins la foscor i la desconfiança. El terror el paralitzava quan li agradava alguna noia, com si esperés que també ella desaparegués sense avisar. Per aquell motiu ell era el primer a desaparèixer sense cap explicació.

Estava immers en els seus pensaments quan va sentir un soroll quasi imperceptible que va venir des de la porta principal. Era un home gran amb la mirada perduda. Les seves mirades es van entrecreuar. En Tomàs no entenia per què el seu cor bategava amb força. L'home va començar a plorar i sense dir res el va agafar de la mà i el va conduir cap a una estança petita i ben il·luminada. Tenia una filera de prestatgeries blanques distribuïdes per mesos i anys i contenien caixes amb cartes ordenades per setmanes i dies. En Tomàs es va apropar a la primera prestatgeria de quan ell era petit i va agafar la primera carta: tot estava entès. El seu pare era del bàndol blau i la seva mare del bàndol vermell. No havien tingut elecció. Una guerra injusta i sense nom els havia separat i causat tant de dolor. No van fer falta les paraules. Només es van unir en una abraçada càlida i tendra. Per primera vegada en Tomàs sentia que l'amor i la confiança es colaven per una petita escletxa del seu cor.

Conte número 17. Pseudònim: Aiko

L'últim batec

En Tomàs no havia tornat al poble des de feia vint anys, i ara tot li semblava més petit: les cases, la plaça, fins i tot la muntanya que de nen li havia semblat inaccessible. L'únic que havia crescut era el silenci. On abans hi havia remor de criatures jugant i converses a la fresca, ara només se sentia el vent colant-se per les finestres tapiades.

Havia vingut per vendre la casa dels pares, però quan va empènyer la porta, que va grinyolar com si es queixés de la seva absència, va veure que algú hi havia estat vivint. Va notar que alguna cosa no encaixava. A la pica hi havia plats per rentar, de l'estenedor hi penjava roba humida i a la llar de foc les cendres encara conservaven l'escalfor. Tampoc no hi havia ni rastre de pols. Algú hi vivia. La sorpresa es va convertir de seguida en indignació. Aquella encara era casa seva, o almenys la casa dels seus pares, i ningú tenia dret a ocupar-la sense permís. Amb el cor accelerat, va treure el telèfon disposat a trucar a la policia.

En aquell moment, però, va aparèixer una dona gran per l'entrada del menjador. Era menudeta, amb els cabells curts, grisos, i algunes metxes negres. Tots dos es van espantar en veure's. Cap dels dos no esperava trobar-hi ningú més. La dona es va posar lleugerament vermella. En Tomàs, en canvi, va sentir una estranya sensació de familiaritat, com si aquell rostre li despertés un record antic. Per trencar el silenci, la dona li va oferir seure al sofà.

—Em dic Aiko — va dir amb veu suau.

En sentir aquell nom, en Tomàs es va quedar paralitzat. De sobte li van venir al cap molts records de quan vivia amb els seus pares i d'una petita gata grisa atigrada que el seu tiet li havia regalat just abans de marxar del poble. També es deia Aiko. Amb la veu tremolosa, en Tomàs li va explicar que feia vint anys que no sabia res d'aquella gata. L'estimava molt i sempre jugaven junts, però un dia ell va haver de marxar de casa sense avisar i ja no la va tornar a veure. Quan va acabar, una llàgrima li baixava per la galta. La dona el va abraçar amb una tendresa inesperada.

—Estic segura que mai no et va oblidar —Li va xiuxiuejar—. Els animals recorden més del que ens pensem. Es van quedar abraçats una bona estona fins que, vençuts pel cansament de les emocions, es van adormir al sofà.

L'endemà al matí, en Tomàs es va despertar amb la llum que entrava per la finestra. Durant uns instants no va recordar on era. Va mirar al seu voltant buscant la dona gran, però no la va trobar. La casa estava en silenci.

Va intentar aixecar-se, però va notar un pes suau sobre les cames. En abaixar la mirada, es va quedar sense alè. A la seva falda hi dormia una gata grisa atigrada. Sense saber ben bé per què, en Tomàs va sentir una certesa profunda, era ella. Amb molta cura, la va acariciar. La gata va obrir els ulls lentament i el va mirar amb una calidesa immensa, com si hagués estat esperant aquell moment durant anys.

Va deixar escapar un sospir suau i, tranquil·lament, va tornar a tancar els ulls, aquesta vegada per sempre. En Tomàs es va quedar immòbil, amb el cor encongint però en pau. Per primera vegada en molt de temps, va entendre que finalment havia tornat a casa.

Conte número 18. Pseudònim: Esperança

En Tomàs no havia tornat al poble des de feia vint anys, i ara tot li semblava més petit: les cases, la plaça, fins i tot la muntanya que de nen li havia semblat inaccessible. L'únic que havia crescut era el silenci. On abans hi havia remor de criatures jugant i converses a la fresca, ara només se sentia el vent colant-se per les finestres tapiades.

Havia vingut per vendre la casa dels pares, però quan va empènyer la porta, que va grinyolar com si es queixés de la seva absència, va veure que algú hi havia viscut.

Sobre la taula del menjador encara hi quedaven restes de menjar i, en entrar a la cuina va veure que dos plats i diversos coberts estaven en remull dins la pica. Aquestes observacions van activar immediatament el seu sistema nerviós, ja que no es tractava que algú hi hagués viscut, sinó que algú encara estava vivint a la casa dels seus pares difunts. Havien ocupat casa seva, la casa on cada metre quadrat li generava un tsunami de nostàlgia.

En aquell poble ja no hi quedava ningú; tothom havia marxat a la ciutat o a altres pobles veïns no tan allunyats de la civilització. La gent jove ja no volia dedicar-se a la pagesia i, generació rere generació, el poble es va anar buidant i tornant més silenciosos. "Així doncs, qui deu ser el desconegut que s'ha apropiat de casa seva si allà hi viuen quatre gats?", es va preguntar.

Quan va pujar al pis de dalt, va veure un peu nu tombat sobre el llit. Immediatament, el perill va activar tots els seus sentits i el cor li va començar a bombar sang com mai no ho havia fet. Instintivament, les seves mans van agafar una figura metàl·lica que hi havia al passadís i es va dirigir cap a aquella habitació per descobrir a qui pertanyia aquell peu.

En entrar-hi, en Tomàs va quedar pàl·lid. L'home estirat damunt del llit era en Marc, el seu germà. La seva relació no havia estat mai de les millors i, des de la mort dels seus pares, li havia perdut la pista. A en Marc la vida no li havia somrigut gaire; de fet, s'havia quedat sense feina i, tot i saber que l'herència dels pares havia quedat tota per a en Tomàs pels errors que va cometre en el passat, no tenia enlloc més on anar.

Després d'estar tota la tarda conversant, en Marc li va demanar a en Tomàs que el deixés viure allà mentre no li sortia cap feina. Es tractava del seu germà; fos com fos, i tot i haver fet el que va fer, no podia deixar-lo al carrer. Així doncs, finalment, en Tomàs va cedir tot i saber que en Marc no hauria fet el mateix per ell, però ell no era aquell tipus de persona.

Conte número 19. Pseudònim: Nonell de la neu

Jàmm rek a la Terra Alta

En Tomàs no havia tornat al poble des de feia vint anys, i ara tot li semblava més petit: les cases, la plaça, fins i tot la muntanya que de nen li havia semblat inaccessible. L'únic que havia crescut era el silenci. On abans hi havia remor de criatures jugant i converses a la fresca, ara només se sentia el vent colant-se per les finestres tapiades. Havia vingut per vendre la casa dels pares, però quan va empènyer la porta que va grinyolar com si es queixés de la seva absència, va veure que algú hi havia estat vivint.

—Hola! Hi ha algú? —va cridar, inquiet.

—Tranquil, home! Soc lo Seydou Ndiaye, amic de ton pare Joan —va respondre un home senegalès, amb un accent català nord-occidental que en Tomàs havia mig perdut al viure molts anys a Barcelona. En Tomàs, esmaperdut, intentava lligar caps; el seu pare li havia parlat d'un home que li cuidava l'horta però no que aquest habités la casa.

—Ton pare em va dir viure ací quan se va posar malalt; jo l'ajudava i també cuido los corders de la Pilar, la veïna. —En Seydou va convidar a entrar en Tomàs a la seva pròpia casa. Li serví bissap (te d'hibisc) i mbourake (pa barrejat amb pasta de cacauet i sucre). Va encetar la conversa.

—No trobes que lo millor de la vida són eixos moments? Poder xalar un “rato” entre naltros! Ací m'he sentit molt sol, sas'?

—En Tomàs, va respondre amb timidesa:

—D'aquests moments, els danesos en diuen Hygge i Murakami, al Japó, en va dir Shôkakkô.

En Seydou va riure:

—Ja em va dir ton pare que eres un escriptor molt culte. Naltros en wòlof en diem “Ndank, ndank, jámm rek”. Vol dir: Poc a poc, tot en pau.

La conversa es va allargar fins a la nit. En Seydou relatà la duresa de creuar el desert, arribar amb una pastera i la feina als escorxadors:

—Matar tocinos és la pitjor faena del món! —exclamà—. Però vaig fer lo curs de català a Gandesa, la Pilar me va fer de parella lingüística i me va oferir fer de pastor. —En Tomàs, amb els ulls humits, confessà també el seu exili.

—Amb mon pare només parlàvem per telèfon. Tot va canviar quan li vaig dir que era homosexual. En morir ma mare, vaig fugir d'ací i la nostra relació mai més va ser igual.

—Xeic²! —va botar en Seydou—. Ton pare t'estimava molt. Jo li vaig explicar què fan al meu país si ets gai i allò li va caure pitjor que un tiro a la panxa! Se'n penedia de no haver parlat més amb tu.

En Tomàs, que havia perdut la inspiració, va sentir com les paraules començaven a cicatritzar la ferida. Mentre ell plorava l'absència del pare, en Seydou explicava que ell se sentia un pare absent per haver deixat els fills al Senegal per fer diners. En un moment d'exaltació, en Tomàs va recuperar del tot el seu dialecte:

—Pel cap me brollen idees que del cor m'ixen³! Vull escriure sobre tu, Seydou. Los teus fills sabran qui és lo seu pare, lo que has viscut al Senegal i a Europa.

—“Jërëjëf! Nit, nitay garabam”. Això vol dir: Gràcies, la gent és la medicina de la persona.

Dies després, sota el cel de la Terra Alta, en Tomàs tancà el cercle. Amb la seva parella, l'Àxel, la Pilar i en Seydou, van escampar una part de les cendres barrejades dels pares d'en Tomàs al barranc de Canaletes, mentre recitaven Quan no quedarà res de Desideri Lombarte i Arrufat. L'hivern següent, en Seydou tornà al Senegal per ser un pare present amb una biografia seva per explicar als seus fills, mentre en Tomàs, es quedà escrivint a casa seva, sentint, per fi, el Jàmm rek.

¹ Sas: versió col·loquial de la 2ª persona del singular del present d'indicatiu “Saps”. Expressió típica a la Terra Alta.

² Xeic!: Expressió d'exclamació per cridar l'atenció a una persona, saludar-lo, cridar-lo. Sovint també s'utilitza com a expressió que inicia o acaba frases en un diàleg entre dues persones. Típic de les Terres de l'Ebre i la Terra Alta.

³ M'ixen!: Em surten. Del verb Eixir del català occidental. Anar de dins a fora.